

KEMAN EĞİTİMİNDE KONUM GEÇİŞLERİNE YÖNELİK OTAKAR SEVCİK OP. 8 ALIŞTIRMALARINA İLİŞKİN UZMAN GÖRÜŞLERİ¹

Fatih Mehmet ALAN²

Gamze Elif TANINMIŞ³

ÖZET

Bu araştırma, yükseköğretim kurumlarından Devlet Konservatuvarları ve Eğitim Fakültelerinin Müzik Öğretmenliği Bölümlerinde görev yapan ve yapmış olan keman eğitimcileri ve keman eğitimci- sanatçılarının görüşleri doğrultusunda, keman eğitiminde konum geçişlerinde dikkat edilmesi ve uygulanması gereken davranışları ortaya koymak amacıyla yapılmıştır.

Araştırmada verilere ulaşmak için kaynak tarama yöntemi ve görüşme yöntemi kullanılmıştır. Konuyla ilgili yerli ve yabancı kaynaklar taranmıştır. Yapılan görüşmelerde keman eğitimcilerine Sevcik alıştırmaları, Sevcik op.8 ve konum geçişleri hakkında sorular sorulup görüşleri alınmıştır. Yapılan görüşmelerde elde edilen veriler yüzde- frekans değerleri ile tablo halinde verilmiştir.

Araştırmada, konum geçişlerinin doğru ve iyi olabilmesi için öncelikle rahat bir duruş ve tutuşun gerektiği; sol elin keman sapında doğru konumlandırılması gerektiği; başparmağın inici ve çıkıcı konum geçişlerinde önemli bir işlevi olduğu; sol elin esnekliği ve yumuşaklığının sağlanması gerektiği tespit edilmiştir. Yapılan konum değiştirmelerin glissando tekniği kullanılarak yapılması gerektiği, ancak yapılan glissandonun özellikle hissettirilmesi gereken durumlar dışında hissettirilmemesi gerektiği uzmanlarca vurgulanmıştır. Sevcik op. 8'in konum çalışması yönünden çok faydalı bir kaynak olduğu; parmakların kuvvetlenmesi, konum geçişlerine hakimiyet ve entonasyon sorunlarının giderilmesi açısından çalıştırılmasının faydalı olacağı; ancak konum geçişlerinin sadece Sevcik op.8 ile sınırlandırılmayacağı ve farklı kaynaklar ile desteklenmesi gerektiği sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Müzik Eğitimi, Keman Eğitimi, Konum Geçişleri, Konum Değiştirme, Sevcik op. 8

¹Bu araştırma Temmuz 2014'te Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü'nde kabul edilen yüksek lisans tezinin bir ürünüdür.

²Uzman Müzik Öğretmeni, fthmhmtaln@gmail.com

³Yrd.Doç.Dr.-Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi Anabilim Dalı Öğretim Üyesi, gamzeb@gazi.edu.tr

EXPERT VIEWS ABOUT OTAKAR SEVCİK OP.8 EXERCISES RELATING TO CHANGING POSITION IN VIOLIN EDUCATION

ABSTRACT

The aim of this study is to indicate behaviours which should be considered and applied in changing position in violin education in accordance with the opinions of violin trainers and violin artists who have served and still serving in State Conservatory and Department of Music Teaching in Faculty of Education.

In this study, source scanning method and interview method have been used in order to reach data. In source scanning which has done, domestic and foreign data were gathered. In interviews which have been had, experts have been asked questions about Sevcik exercises, Sevcik op. 8 and changing position; and their opinions have been taken. Data obtained in these interviews have been tabulated with their percent-frequency values.

In this study, it was concluded that, in order to correct changing position, first of all, a comfortable stance and grip are necessary; the left hand should be positioned correctly in the violin fingerboard; the thumb has an important function in changing positions moving up and down; the left hand should be flexible and soft. It can be concluded that changing position should be done using glissando but glisando should not be made feel.

In conclusion, this thesis argues that Sevcik op. 8 is a very important source about study of changing position; it is helpful for strengthening the fingers, for providing control of changing position and for solving intonation problems; but changing position cannot be limited only to Sevcik op. 8 and it should be supported with the help of different textbooks.

KeyWords: Music Education, Violin Education, Shifting Position, Changing Position, Sevcik op. 8

1. GİRİŐ

Mesleki müzik eğitimi, müzik eğitiminin üç ana türünden biridir. Mesleki müzik eğitiminin temel boyutlarından biri olan çalgı eğitiminde amaç, sadece teknik ve müzikalite açısından gelişmiş öğrenciler yetiştirmek olmayıp, çalgılarını gerek müzik öğrenimleri gerekse mesleki yaşamları boyunca işlevsel olarak kullanabilecek bireyler yetiştirmektir (Büyükkayıkçı, 2004:2).

Öğrenci çalgı eğitimi yoluyla; yeteneğini geliştirecek, müzikle ilgili bilgilerini zenginleştirecek ve müzik beğenisini yüksek bir düzeye çıkarmaya çalışacak, çalgı öğretimi için gerekli ilke, yöntem ve teknikleri öğrenerek uygulayacaktır. Bu yolla da gelecekte üstleneceğı müzik eğitimciliğı görevine hazırlanmış olacaktır (Günay-Uçan, 1975: 20). Ayrıca çalgı eğitimi yoluyla öğrenciler müziksel işitmelerini, müzikalitetlerini, yorumculuklarını ve birlikte müzik yapabilme yeteneklerini geliştirip, düzenli ve disiplinli çalışma alışkanlıklarını edinirler. Ulusal ve evrensel müzik sanatını çalgı eğitimi yoluyla tanıma fırsatı bulup, izledikleri konserler ile eleştirme gücü kazanırlar (Tanrıverdi, 1997:23).

Çalgı eğitimi aynı zamanda öğrenciye kendisini ifade edebilme fırsatı vererek kişilik gelişimine, sosyal aktivitelere katılmasıyla da sosyal yönlerini geliştirmesine büyük yarar sağlar (Erol, 2007:3).

Keman örgün ve yaygın eğitim kapsamında, çalgı eğitiminin yapıldığı çoğı ortamlarda sıkça öğretilen bir çalgıdır. İnsan sesine en yakın sese sahip olması, ses renginin etkileyici, geniş ses alanı, güçlü yorum olanakları sağlayan çeşitliliğı, zengin ve kullanışlı bir dağara sahip olması, dünyanın pek çok ülkesinde kullanılan yaygın, sevilen ve ayrıcalıklı bir çalgı durumuna gelmesinde etkili olmuştur. Hem solo çalgı özelliğı taşıması hem de müzik topluluklarında kullanımı kemanın diğeri ayrıcalıklarındandır (Uslu, 2012:2).

Keman eğitimi ile bireyin bedensel, devinişsel (hareki), duyuşsal (hissi) ve bilişsel (zihni) yapılarıyla, yönleriyle dengeli birer bütün halinde en uygun ve ileri düzeyde yetiştirilmeleri amaçlanır. Keman öğretimi, “öğrenciyi, kendisi için hazırlanmış olan çevrenin öğeleriyle etkileştirerek, davranışında kemanla ilgili istedik değışmeyi gerçekeştirmeye yönelik öğrenme yaşantısı oluşturma süreci” diye tanımlanabilir (Uçan, 1994: 53 ve 55).

Konum geçişleri keman eğitiminde teknik ve müzikal alt yapıyı oluşturan temel konulardan birisidir. Konum geçişleri üzerinde çok fazla alıştırma yapılmasının fayda sağlayacağı görölmektedir Çünkü kemancıyı üst seviyeye çıkaracak ve bu seviyesini gösterecek olan en önemli tekniklerden biri konum

geçişlerindeki ustalılığı ve kıvraklığıdır. Ancak eğitimin her alanında olduğu gibi keman öğrenme-öğretme sürecinde de sorunlar yaşanmaktadır.

Bir keman öğrencisi için, bir konumdan diğerine geçiş sesi duyurulmadan geçilmesi başlangıçtan itibaren sancılı bir süreçtir. Örneğin, mi telinde birinci parmağı üçüncü konuma yerleştirirken glissando sesinin duyurulmaması gerekir (Auer, 1980:34). Özellikle hissettirilmesi gereken müzikal durumlar dışında bu glissandonun duyurulmadan yapılması ile iyi bir konum geçişi yapılmış olur.

Mumcu'ya (2004:20) göre ‘‘İki türlü konum değişimi vardır. Bunlardan birincisi gerçek değişim, ikincisi yapay değişimdir. Yapay konum değişirmede başparmak kemanın sapındaki yerini korur ve hiç kıpırdamaz. Başparmağı oynatmadan parmakları ve eli açarak ya da geriye çekerek başka konumlar çalınabilir. Yapay geçişler çoğunlukla kısa bir süre için konum değişimi gerektiğinde kullanılır. Doğru uygulandığında çok zorluk çıkarabilecek pasajlarda kolaylık ve güven sağlar. Gerçek konum değişiminde el ve başparmak yeni konuma birlikte hareket ederek konum değiştirilir. Konum değişimi kol, el, parmaklar ve başparmağın bütün bir hareketidir.’’

M. Turdiyev' e göre kemancıyı gerçek anlamda kemancı yapan en önemli tekniklerin başında konum değişirme gelmektedir. Bundan dolayı, öğrenci yetiştirirken konum değişirme tekniklerine önem vermek ilk sırada düşünülmesi gereken konulardan birisidir. Konum değişirmeye fiziksel olarak bakıldığında yapılacak herhangi bir hareketin, fizik kurallarına aykırı olmaması gerekmektedir. Bu her şeyin temelidir. Keman tutmada, yay çekmede, konum değişirmede de aynıdır. Turdiyev'in konum değişirme konusunda öğrencilere anlatmaya çalıştığı basit kurallar şöyledir:

1. Kural: Konum değiştiriminin yumuşak yapılması gerekmektedir.

2. Kural : Konum değişirme, kayarak yapılması gerekmektedir.

3. Kural : Müzikal istisnalar dışında konum değişirme konum değişirmeden önceki sesi çalan parmak tarafından yapılması gerekmektedir (MuhammedjanTurdiyev ile 07.05.2014 tarihinde Bilkent Üniversitesi'nde yapılan görüşmeden).

Günay ve Uçan (1976:17) da yaptıkları çalışmalarında beş konum değişirme ilkesini şöyle belirtmişlerdir:

1.Harekete Dayalılık: Sol koldaki, yeni konumla ve onun diğer konumlarla olan ilişkileri, hareketler örüntüsü temel olarak ele alınmalıdır. Bu hareketler doğru

yapıldığında elde edilecek ses ürünleri de doğru olacaktır. Konum değiştirmede hareketin kolda düşünülmesini öngören eğitim görüşü bu ilkeye dayanmaktadır.

2. İşıtmeye Dayalılık: Yapılan hareketler örüntüsü ile gerçekleştirilmeye çalışılan keman çalma işleminde ürünlerin doğruluklarının kontrolü, doğrudan doğruya bizim müziksel ısıtma yeteneğimiz yolu ile yapılır. Demek ki hareketlerle onun kontrolünün söz konusu olduğu yeni ilkeden “Eşgüdümlülük” ten bile burada söz etme olanağı vardır.

3. Görmeye Dayalılık: Kontrol işlemi, ayna yardımı ile görsel olarak da yapılabilir. Hareketin oluşumu, yumuşaklığı, yeni konuma gidiş ve tam konum yerini buluş, kolun görünümü ve kurallara uygunluğu böylece bir de göz yolu ile algılanabilir. Keman eğitimcisi, keman öğrencisinin konumlarla ilgili davranışlarını gözleyerek, onların uygunluk derecesini saptayabilir.

4. Dokunmaya Dayalılık: Parmakların telle olan ilişkisinin kopmaması, yüzdürme işleminde parmak uçlarının duyarlılığı, konum yeri bulunduğu parmak düşme ve kalkmalarının telin oradaki direncine göre düzenlenebilmesi, başparmağın keman sapı ile olan duyarlı ilişkisi burada anımsanmalıdır.

5. Standartlık: Her yeni konum, önceki konumlarda öğrenilmiş olan durumların uygulanmaları ile daha kolay kavranır duruma getirilir. Burada, konumun özelliğine göre durumlar arasında bir seçmenin ve sıralamanın yapılması uygun olur. Daha önce öğrenilmiş olan her çeşit tekniğin yeni konumlarda da uygulanması ile keman çalma işlemine bir bütünlük kazandırılır. Bununla birlikte, konumlar tizleştikçe kemanın doğasına uygun olarak ya da değişik davranış biçimlerinin oluşması da kaçınılmazdır.

1.1. Sevcik op.8 Hakkında

Sevcik’in metotları başlangıç düzeyinden, virtüözlük düzeyine kadar tüm evreleri içermekte ve keman tekniği ile ilgili tüm sorunlara eğilmektedir. Sevcik’in bu öğretme sisteminden “matematiksel bir mantık içinde keman tekniğinin tüm ayrıntılarına en yavaştan en hızlıya doğru büyük bir titizlikle eğilen bir sistem” olarak söz edilmektedir. Sevcik’in keman eğitimi ile ilgili yeniliklerinden biri de kendisinden önce başlangıç keman eğitiminde kullanılan diatonik sitem yerine ‘semitonesystem’ sistem denilen yarım ton sistemini kullanmasıdır (Efe, 2001:11).

Tarkum'a (2006:179) göre her türlü teknik çalışmanın yer aldığı Sevcik metotları keman repertuarında önemli ve geniş bir kaynak oluşturmaktadır. Bu metotlarda sürekli aynı çalışmaları tekrarlamak yerine diğer metotlardan yararlanmak, keman öğretimi için seçenek olanaklarını genişletecektir.

Sevcik'in 1892 yıllarında tamamladığı Op. 8 alıştırmaları, konum değiştirme ve gamlara hazırlama alıştırmalarından oluşmaktadır. İÇerisinde toplam 59 alıştırma mevcuttur. Sevcik bu alıştırmalarda, eserlerde karşılaşılabilecek konum geğişlerini ele alarak belli bir sistematik sırayı takip etmektedir. Konum değişmelerini bütün tellerde ve bütün konumlarda çalıştırmaktadır. Alıştırmalar ilerledikçe farklı eşitlemeler ile farklı konum geğişlerine yer verilmiştir. Konum geğişleri, önce yakın konum geğişlerine yönelik, daha sonra alıştırmalar ilerledikçe daha uzak konumlara yönelik olarak çalıştırılmaktadır.

OtakarSevcik, yüzyıla yakın bir süre öncesinde keman eğitimindeki problemlere eğilerek öğrencilere ve öğretmenlere ışık tutacak olan çok değerli eserlere, çalışmalara imzasını atmıştır. Büyük bir titizlikle yazılmış olan bu alıştırmaların hala geğerliliğini koruması ve çalıştırılıyor olması Sevcik'in bir eğitimci ve bir keman sanatçısı olarak deha olduğunu göstermektedir. alışmalarının çok uzun süre geğerliliğini koruyacağı ve daha uzun yıllar boyunca öğrencilere ve öğretmenlere ışık tutacağı düşünülmektedir.

1.2. Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın amacı, keman eğitiminde konum geğişlerine yönelik Sevcik op.8 alıştırmalarının önemini ve gerekliliğini ortaya koyarak alınan uzman görüşleri doğrultusunda konum geğişlerinde nelere dikkat edilmesi ve konum geğişlerinin nasıl çalışılması gerektiği gibi konularda keman eğitimcilerine ve keman öğrencilerine rehber olmaktadır.

1.3. Araştırmanın nemi

Bir çalgıyı iyi bir düzeyde alabilmek, o çalgıyı yeterince tanımak ile doğru orantılıdır. aldığımız çalgıda ne kadar usta olmak istiyorsak, o kadar o çalgının bütün sahasını tanımalı ve ses üretilen her yerinde rahatça dolaşabilmeliyiz. Bunun içindir ki keman eğitiminde konum geğişleri çok önemli ve üstüne düşülmesi gereken bir konudur. Bu konunun iyi anlaşılması, iyi çalışılması ve keman eğitimcilerinin iyi aktarması keman eğitiminin verimliliği ve işlevselliği açısından son derece önemlidir. Dolayısıyla yapılan bu araştırma, keman eğitiminde konum geğişlerinin doğru anlaşılması, doğru uygulanması ve keman eğitimcileri ile keman öğrencilerine rehber olması bakımından önemlidir.

1.4. Araştırmanın Sınırlılıkları

1. Ulaşılan kaynaklar ve uzman görüşleri ile sınırlıdır.
2. Ankara'daki yükseköğretim kurumlarından Gazi Üniversitesi, Hacettepe niversitesi ve Ankara niversitesi'nde keman eğitimi veren ve vermiş olan uzmanlarla sınırlıdır.

4. Prof. ve Doç. kadrosundaki keman öğretim elemanlarıyla sınırlıdır.
5. Keman eğitiminde konum geçişleri ve Sevcik op. 8 alıştırmaları ile sınırlıdır.

2. YÖNTEM

2.1. Araştırmanın Modeli

Bu araştırma keman eğitiminde konum geçişlerine yönelik OtakarSevcik op. 8 alıştırmalarına ilişkin uzman görüşlerini tespit etmeyi amaçlamıştır. Araştırma taşıdığı amaç ve bu amaca uygun olarak izlenen yöntem ve toplanan verilerin niteliği açasından görüşme ve kaynak tarama modellenli betimsel bir çalışmadır.

2.2. Çalışma Grubu

Bu araştırmanın evrenini Türkiye'deki mesleki keman eğitimi veren yükseköğretim kurumlarında görev yapan ve yapmış keman eğitimcileri ve eğitimci-sanatçılar, çalışma grubunu ise Ankara'da mesleki keman eğitimi veren yükseköğretim kurumlarında görev yapan ve yapmış on keman eğitimcisi ve eğitimci-sanatçı oluşturmaktadır.

Kurumlar	Keman Öğretim Elemanı Sayısı	Ulaşılan Keman Öğretim Elemanı Sayısı	Ulaşılan Emekli Keman Öğretim Elemanı
Gazi Üniversitesi	10	3	1
Hacettepe Üniversitesi	8	3	2
Ankara Üniversitesi	2	1	-
Bilkent Üniversitesi	-	-	-
Toplam	20	10	

2.3. Verilerin Toplanması

Bu araştırmada kullanılan bilgiler kaynak tarama ve görüşme yöntemiyle toplanmıştır. Taramada konuyla doğrudan ve dolaylı olarak ilgili yerli ve yabancı kaynaklardan yararlanılmıştır. Bu kaynaklar konuyla ilgili kitap, tez, makale ve internet vb.den oluşmaktadır. Araştırmacı tarafından hazırlanan görüşme sorularının anlaşılabilirliğini belirlemek amacıyla pilot uygulama yapılmıştır. Bu çalışmalar

sonunda soruların bazıları çıkartılarak, bazıları da değiştirilerek, eksik olduğu düşünülen sorular da eklenerek geliştirilen görüşme formuna uzman kanısı da alınarak son biçimi verilmiştir.

Bu çerçevede oluşturulan görüşme formu, yirmi sorudan oluşmaktadır. Sorulardan üçü uzmanların kişisel bilgilerine, yedisi Sevcik alıştırmalarına ve onu da Sevcik op.8 alıştırmalarına ilişkin görüşleri tespit etmeye yönelik olarak hazırlanmıştır.

Görüşmeler, Ankara'daki mesleki müzik eğitimi verilen kurumlarda görev yapmış ve görev yapmakta olan keman eğitimcilerinden ulaşılabilen ve görüşmeyi kabul eden uzmanlarla yapılmıştır. Görüşmelerin bazıları uzmanların evlerinde bazıları da çalıştıkları kurumlarda yapılarak ses kayıt cihazı ile kaydedilmiştir.

2.4. Verilerin Analizi

Araştırmada toplanan veriler, araştırmacı tarafından ses kayıt cihazından dinlenerek kelime kelime dikte edilerek metne çevrilmiş, cümleler anlam bütünlüğü ve özü bozulmadan Türk Dil Kurumu Yazım Kılavuzu rehber alınarak yeniden yapılandırılmıştır.

Görüşme sorularından uzmanların demografik özelliklerine ilişkin olanlarla cevabı tek seçenekli olan sorulardan elde edilen verilere ilişkin bulguların sergilenmesinde “frekans” (f) ve “yüzde” (%) kullanılmıştır. Uzmanların sorulara ilişkin verdikleri yanıtlar, uzmanların isimlerine göre alfabetik sırayla verilmiştir. Uzmanların verdikleri yanıtların ardından kullandıkları ortak ifadeler tablo halinde verilerek yorumları yapılmıştır.

3. BULGULAR

Tablo 1: Uzmanların Çalıştıkları Kurumlara Göre Dağılımı

Kurumlar	f	%
Konservatuar	6	60
Eğitim Fakültesi	4	40
Toplam	10	100

Tablo 1 incelendiğinde uzmanların %60'ının konservatuarlarda, %40'ının ise eğitim fakültelerinde görev yaptığı görülmektedir. Araştırmanın örneklemini

oluşturan uzmanlardan konservatuar çalışanlarının oranı eğitim fakültelerinde görev yapanların oranından %20 daha fazladır.

Tablo 2: Uzmanların Öğrenim Durumları

Öğrenim Durumu	f	%
Lisans	-	-
Yüksek Lisans	-	-
Doktora	2	20
Sanatta Yeterlilik	6	60
Doktora ve Sanatta Yeterlilik	2	20
Toplam	10	100

Tablo 2 incelendiğinde uzmanların %20'sinin öğrenim durumunun doktora, %60'ının öğrenim durumunun sanatta yeterlilik ve %20'sinin öğrenim durumunun ise hem doktora hem de sanatta yeterlilik olduğu görülmektedir. Öğrenim durumu lisans veya yüksek lisans olan uzman bulunmamaktadır. Tamamının öğrenim durumu en az doktora ya da sanatta yeterlidir.

Tablo 3: Uzmanların Sevcik Alıştırmalarını Çalışıp Çalışmama Durumları

Uzman Görüşleri	f	%
Evet çalıştım.	10	100
Hayır çalışmadım.	-	-
Toplam	10	100

Tablo 3 incelendiğinde uzmanların tamamının Sevcik alıştırmalarını çalıştıkları görülmektedir.

Tablo 4: Uzmanların Sevcik Alıştırmalarını Çalıştırıp Çalıştırmama Durumları

Uzman Görüşleri	f	%
Evet çalıştırıyorum.	9	90
Hayır çalıştırmıyorum.	1	10

Toplam	10	100
---------------	-----------	------------

Tablo 4 incelendiğinde uzmanların %90'ının Sevcik alıştırmalarını öğrencilerine çalıştırmakta olduğu, %10'unun ise çalıştırmamakta olduğu görülmektedir. Büyük bir çoğunluk, keman öğrencilerine bu alıştırmaları çalıştırmaktadır. Çalıştırmayan uzmanın çalıştırmama nedenleri arasında; Sevcik alıştırmalarında kazandırılan hedef davranışların diğer etütler ile de kazandırılabilceği düşüncesi ve uzmanların öğrenci seviyelerindeki farklılıklar gösterilebilir. Uzmanların Sevcik alıştırmalarını çalıştırma alışkanlıklarının kendilerinin çalışma alışkanlığı ile ilgili olduğu düşünülebilir.

Tablo 5: Uzmanların Sevcik Alıştırmalarına İlişkin Görüşleri

Uzman Görüşleri	f	%
“Çok önemli buluyorum”	3	30
“Profesyonellik için önemli buluyorum”	2	20
“ Benim için vazgeçilmez”	1	10
“Çok yararlı buluyorum”	1	10
“Çelik gibi parmak kazandırıyor”	1	10
“Çeşitlemeleri çok fazla”	1	10
“Sevcik çalışmadan kemancı olunmaz”	1	10
“Antibiyotik gibi”	1	10
“İlaç gibi”	1	10

Tablo 5 incelendiğinde uzmanların Sevcik alıştırmalarını değerlendirirken kullandıkları ifadeler görülmektedir. İfadelerden de anlaşılacağı üzere Sevcik alıştırmalarının önemli olduğu, profesyonel kemancı olmak için Sevcik alıştırmalarını çalışmanın faydalı olacağı ve sol el tekniğini geliştirmesi açısından güçlü katkılarının olacağı görülmektedir. Uzmanların büyük bir çoğunluğunun keman derslerinde kaynak olarak Sevcik alıştırmalar kullandığı ve çok faydalandıkları söylenebilir.

Sevcik alıştırmalarının kapsam genişliği bakımından iyi bir kaynak olduğu, öğrencinin teknik problemlerini gidermesi açısından iyileştirici faydalarının olduğu düşünülmektedir.

Tablo 6: Uzmanların Sevcik Alıştırmalarını Sıkıcı Bulup Bulmama Durumları

Uzman Görüşleri	f	%
Sıkıcı buluyorum.	9	90
Sıkıcı bulmuyorum.	1	10
Toplam	10	100

Tablo 6 incelendiğinde uzmanların %90'ının Sevcik alıştırmalarını sıkıcı bulduğu, %10'unun ise sıkıcı bulmadığı görülmektedir. Sıkıcı bulunmasının nedenleri arasında; sadece teknik çalışması, çok fazla tekrarların olması ve kemancıyı müzikal doyuma ulaştırmaması söylenebilir.

Tablo 7: Uzmanların Sevcik Alıştırmalarını Müzikal Bulup Bulmama Durumları

Uzman Görüşleri	f	%
Müzikal buluyorum.	1	10
Müzikal bulmuyorum.	9	90
Toplam	10	100

Tablo 7 incelendiğinde görüşme yapılan uzmanların % 90'ının Sevcik alıştırmalarını müzikal bulmadığı, %10'unun ise müzikal bulduğu görülmektedir. Müzikal bulunmamasının nedenleri olarak; Sevcik alıştırmalarının müzikal bir hedeften çok teknik hedeflerinin olması, müzikal bir kaygısının bulunmaması ve teknik problemlere eğilmesi gösterilebilir.

Tablo 8: Uzmanların Sevcik Alıştırmalarını Çalıştırırken Karşılaştıkları Sorunlara İlişkin Görüşleri

Uzman Görüşleri	f	%
“İlgisizlik ve isteksizlik”	3	30
“Teknik kavram karışıklığı”	2	20
“Öğrencinin sıkılması”	7	70
“Çok fazla vakit ayrılmaması”	2	20
“Sabırsız davranılması”	2	20

Tablo 8’de görüleceği gibi uzmanların karşılaştıkları en büyük sorunlardan biri öğrencilerin Sevcik alıştırmalarını çalışırken sıkılmalarıdır. Bunun nedenleri arasında; Sevcik alıştırmalarında hedeflenen davranışların farkında olunmaması, bu alıştırmaların faydalarının bilincine erişmiş olunmaması ve bütün bunların doğal sonucu olarak çok kolay sıkılmaları gösterilebilir. Sıkıldıkları için çok fazla vakit ayırmadıkları, sabırsız davrandıkları ve teknik kavramları birbirinden ayırt etmekte zorlandıkları söylenebilir.

Tablo 9: Uzmanların Alıştırmaları Sırasına Göre ya da Seçerek Çalıştırma Durumları

Uzman Görüşleri	f	%
Sırasına göre çalıştırıyorum.	1	10
Seçerek çalıştırıyorum.	8	80
Diğer (önce sırasıyla, sonra seçerek)	1	10
Toplam	10	100

Tablo 9 incelendiğinde uzmanların %10’unun alıştırmaları sırayla, % 80’inin seçerek ve %10’unun ise önce sırayla sonra seçerek çalıştırdığı görülmektedir. Büyük bir çoğunluğun seçerek çalıştırmasının nedenleri arasında; öğrencilerin seviyelerindeki farklılıklar, teknik problemleri, gereksinimleri ve öğrencilerin kapasite farklılıkları gösterilebilir. Uzmanların sırasına göre çalıştırmalarının nedenleri arasında; ise alıştırmaların kolaydan zora doğru bir kapsamının olduğunun düşünülmesi ve seçerek, karışık çalıştırıldığında bazı alıştırmaların eksik çalıştırılabileceği endişesi gösterilebilir. Uzmanların önce sırasıyla sonra seçerek çalıştırmasının nedeni olarak da ilk önce belli bir sistematikte, belli bir sıra ile çalıştırmak sonra daha esnek çalıştırmak istemesi söylenebilir.

Tablo 10: Uzmanların Alıştırmalardaki Yazılı Açıklamaları Yeterli Bulup Bulmama Durumları

Uzman Görüşleri	f	%
Yeterli buluyorum.	7	70
Yeterli bulmuyorum.	3	30
Toplam	10	100

Tablo 10 incelendiğinde uzmanların %70'inin alıştırmalardaki yazılı açıklamaları yeterli bulduğu, % 30'unun ise yetersiz bulduğu görülmektedir. Uzmanların yeterli bulmalarının nedenleri arasında; müziğin kendisinin bir açıklama olduğu, nota üzerinde küçük notlar alınabileceği ve her şeyin nota üzerinde görüldüğü düşüncesi gösterilebilir. Uzmanların yetersiz bulmalarının nedenleri olarak ise; öğrencilerinden sözel olarak çok fazla açıklama yapmak durumunda kalmaları ve öğrencilerin küçük ayrıntıları kolay unutulabilme ihtimali gösterilebilir.

Tablo 11: Uzmanların Op. 8 Alıştırmalarını Çalışma Durumları

Uzman Görüşleri	f	%
Evet çalıştım.	9	90
Hayır çalışmadım.	1	10
Toplam	10	100

Tablo 11 incelendiğinde uzmanların %90'ının Sevcik op. 8 alıştırmalarını çalışmış olduğu, %10'u ise çalışmamış olduğu görülmektedir. Uzmanların tamamına yakınının bu alıştırmaları çalıştığı dikkat çekmektedir.

Tablo 12: Uzmanların Sevcik op. 8 Alıştırmalarını Çalıştırma Durumları

Uzman Görüşleri	f	%
Evet çalıştırıyorum.	8	80
Hayır çalıştırmıyorum.	2	20
Toplam	10	100

Tablo 12 incelendiğinde uzmanların %80'inin Sevcik op. 8 alıştırmalarını öğrencilerine çalıştırdıkları, %20'sinin ise çalıştırmadıkları görülmektedir. Uzmanların Sevcik op. 8 alıştırmalarını çalıştırmalarının nedenleri öğrencilerin konum geçişleri konusunda teknik sorunlarını çözmek, teknik alt yapılarını güçlendirmektir. Uzmanların Sevcik op. 8. alıştırmalarını çalıştırmamalarının nedenleri ise; farklı kaynakların kullanılması, öğrencilerin farklı seviyelerde olması ve farklı etütlerle konum geçişlerinin kazandırılacağı düşüncesi olarak düşünülebilir.

Tablo 13: Konum Geçişlerinde Dikkat Edilmesi Gereken Davranışlara İlişkin Görüşler

Uzman Görüşleri	f	%
“Kopuntusuz, kesintisiz olmalı”	1	10
“Sap üzerinde elin esnek olmalı”	1	10
“Sert olmamalı”	1	10
“Başparmak çok sıkı olmamalı”	1	10
“Geçkiler belli olmamalı”	1	10
“Tel üstünde yürüme alışkanlığı olmalı”	1	10
“Üç oktav gam ile desteklenmeli”	1	10
“Parmaklar tele çok fazla baskı ve ağırlık uygulamamalı”	1	10

Tablo 13 incelendiğinde konum geçişlerinde uzmanların dikkat çektiği davranışların sol elin keman sapında doğru konumlandırılması ve başparmağın keman sapını çok fazla sıkı tutması olarak görülmektedir. Çünkü sol elimizi ve başparmağı çok sıkı tutmamız konum geçişlerinin zorlaşmasına neden olabilir. Ayrıca sol elin sap konumunda çok sıkı olması konum geçişlerinin yumuşaklığını engelleyecek, dolayısıyla yapılan sert bir geçiş ile konum değişikliği hissedilecektir. Uzmanların dikkat çektiği davranışlardan biri de parmaklarımızın gerektiğinden fazla baskı uygulamaması gerektiğidir. Fazla baskının uygulanması tel üzerinde yürümeyi zorlaştırabilir, konum geçişini sertleştirir ve konum geçiş hızını yavaşlatıp acelite sorunları ortaya çıkartabilir. İfadelerde de görüldüğü gibi konum geçiş çalışmalarının üç oktav gamlarla desteklenmesi konum geçişlerine hakimiyeti arttıracaktır.

Tablo 14: Uzmanların Sevcik op. 8 Alıştırmalarını Gerektiği Gibi Çalışanlar ile Gerektiği Gibi Çalışmayanlar Arasında Anlamlı Bir Fark Gözlemleyip Gözlemlememe Durumları

Uzman Görüşleri	f	%
Anlamlı bir fark gözlemliyorum.	7	70
Anlamlı bir fark gözlemlemiyorum.	-	-
Diğer (gözlemleyecek kadar öğrencim olmadı, Op 8 çalıştırmadım vb.)	3	30
Toplam	10	100

Tablo 14 incelendiğinde uzmanların %70'inin Sevcik op. 8 alıştırmalarını gerektiği gibi çalışanlar ile gerektiği gibi çalışmayanlar arasında anlamlı bir fark gözlemlediği görülmektedir. Sevcik op. 8 çalıştıran uzmanlardan fark gözlemlemeyeni bulunmamaktadır. Uzmanların %30'unun ise gözlemleyecek kadar öğrencisinin olmadığı ya da Sevcik op. 8'i hiç çalıştırmadığı görülmektedir.

Sevcik op. 8'in öğrenciye faydaları düşünüldüğünde gerektiği gibi çalışan bir keman öğrencisinin gerektiği gibi çalışmayan öğrenciye göre daha başarılı olması beklenir. Uzmanların öğrencilerinin çalışma ve çalma disiplinleri arasındaki ilişkiyi göz önünde bulundurarak farkların oluştuğunu gözlemledikleri şeklinde yorumlamak mümkündür.

Tablo 15: Uzmanların Konum Geçişlerini Çalıştıran Alıştırma ya da Etütleri Seçme Kriterlerine İlişkin Görüşleri

Uzman Görüşleri	f	%
“Konum geçişleri konusunu kapsamalı”	1	10
“Kolaydan zora doğru olması gerekir”	1	10
“Öğrencinin durumuna göre seçiyorum”	3	30
“Teknik zorluklara göre seçiyorum”	1	10

“Bütün konumları içermeli”	1	10
“Mevcut olması”	1	10
“Eşitlik ilkesine göre”	1	10

Tablo 15 incelendiğinde uzmanların alıştırma ya da etütleri çeşitli kriterlere göre seşittiği görülmektedir. Uzmanların en çok belirttiği “öğrencinin durumuna göre seşityorum” ifadesinden de anlaşılacağı üzere öğrencinin ihtiyacı ve gereksinimlerinin ne olduğunun önemli olduğu görülmektedir. Kolaydan zora doğru, bütün konumları ve bütün konum değiştirme tekniklerini kapsıyor olmasının tercih sebebi olduğu da söylenebilir.

Tablo 16: Uzmanların Konum Geşitiş Çalışmalarında Birinci Konumdan Sonra Sırasıyla Çalıştırılması Gereken Konumlara İlişkin Görüşleri

Uzman Görüşleri	f	%
Birinci konumdan sonra ikinci konum çalıştırılmalı ve “1-2-3-4-5-6-7” sırasıyla çalıştırılmalıdır.	4	40
Birinci konumdan sonra üçüncü konum çalıştırılmalı ve “1-3-2-4-5-6-7” sırasıyla çalıştırılmalıdır.	4	40
Diğer (her iki şekilde de çalıştırılabilir)	2	20
Toplam	10	100

Tablo 16 incelendiğinde uzmanların %40’ının birinci konumdan sonra üçüncü konumun çalıştırılması ve “1-2-3-4-5-6-7” sırasıyla gidilmesi gerektiğini belirttiği görülmektedir. Uzmanların %40’ı ise birinci konumdan sonra üçüncü konumun çalıştırılması ve “1-3-2-4-5-6-7” sırasıyla gidilmesi gerektiği görüşünü bildirmişlerdir. Uzmanların %20’si ise her iki sırayla da gidilebileceğini her ikisinin de çalıştırılabileceğini belirtmişlerdir.

Uzmanların birinci konumdan sonra ikinci konumun çalıştırılmasını belirtmelerinin nedeni olarak üçüncü konuma atlama yapmanın önemli bir gerekliliğinin olmadığı ve sırayla gidilebileceği gösterilebilir. Birinci konumdan sonra üçüncü konumun çalıştırılmasını belirten uzmanların gerekçesi olarak; üçüncü

konumun birinci konumdaki parmak durumları ile benzer olduğu ve konum değişimine alışmanın ikinci konuma göre daha kolay olacağını düşünülmesi gösterilebilir.

4. SONUÇLAR

Uzman görüşlerine göre;

1. Uzmanların hepsi Sevcik alıştırmalarını çalışmıştır.
2. Uzmanların %90'ı öğrencilerine Sevcik alıştırmalarını çalıştırmaktadır.
3. Uzmanların büyük bir çoğunluğu Sevcik alıştırmalarını önemli ve yararlı bulmaktadır. Sevcik alıştırmalarını çalışmanın çok fayda sağlayacağı, özellikle teknik gelişime katkı sağlayacağı ve diğer kaynaklarla beslenmesinin öğrenci gelişimine katkı sağlayacağı sonucuna ulaşılmıştır.
4. Uzmanların %90'ı Sevcik alıştırmalarını sıkıcı bulmaktadır.
5. Uzmanların %90'ı Sevcik alıştırmalarını müzikal bulmamaktadır.
6. Uzmanların Sevcik alıştırmalarını çalıştırırken karşılaştıkları en önemli sorun öğrencilerin sıkılmasıdır.
7. Uzmanların %80'i Sevcik alıştırmalarını öğrencilerin ihtiyaçlarına göre seçerek çalıştırmaktadır.
8. Uzmanların büyük bir çoğunluğu Sevcik alıştırmalarındaki yazılı açıklamaları yeterli bulmaktadır.
9. Uzmanların %90'ı "Sevcik op. 8 alıştırmalarını çalışmıştır.
10. Uzmanların %80'i öğrencilerine Sevcik op. 8 alıştırmalarını çalıştırmaktadır.
11. Uzmanlar konum geçişlerinde dikkat edilmesi gereken davranışları "Kopuntusuz, kesintisiz olmalı", "Sap üzerinde elin esnek olmalı", "Sert olmamalı", "Başparmak çok sıkılmamalı", "Geçkiler belli olmamalı", "Tel üstünde yürüme alışkanlığı olmalı", "Üç oktav gam ile desteklenmeli" ve "Parmaklar çok fazla baskı ve ağırlık uygulanmamalı" gibi ifadelerle belirtmişlerdir. Belirtilen bu görüşlere bağlı olarak; doğru ve iyi bir konum geçişi için parmakların tel ve sap üzerinde doğru konumlandırılması, konum geçişlerinde yapılan glisendoların hissettirilmemesi, parmak baskılarının konum geçişini zorlayacak kadar yapılmaması gerektiği tespit edilmiştir. Üç oktav gamlar ile konum geçişlerini desteklemenin faydalı olacağı sonucuna ulaşılmıştır.
12. Uzmanların %70'i Sevcik op. 8 alıştırmalarını gerektiği gibi çalışan öğrencilerin daha iyi konum değiştirdiği ve daha iyi keman çaldığını, gerektiği gibi çalışanlarla çalışmayanlar arasında anlamlı bir fark gördüklerini vurgulamışlardır.

13. Uzmanların konum geçişlerini çalıştıran alıştırma ya da etütleri öğrencinin gereksinimlerine, seviyesine ve teknik durumuna göre seçtikleri tespit edilmiş, kapsam genişliği ve teknik zorluğuna göre çalıştırdıkları sonucuna ulaşmıştıır.

14. Keman eğitiminde konum geçişleri çalıştırılırken iki temel sıra takip edildiği, bunlardan birinin ‘‘1-2-3-4-5-6-7’’ ve diğeri ise ‘‘1-3-2-4-5-6-7’’ sırası olduğu görülmüştür. Her iki sıra ile çalıştırılmanın mümkün olduğu, her iki çalışma sisteminin farklı avantajları ve dezavantajları olduğu sonucuna ulaşmıştıır.

5. ÖNERİLER

Konum geçişlerini çalıştıran alıştırma ya da etütleri seçerken öğrencinin durumunu göz önünde bulundurmak gerekir. Öğrencinin problemlerini giderecek, üzerinde çalışılan hedef davranışa ulaşırarak nitelikte alıştırmalar seçilmelidir. Öğrencinin çalıştığı eser dikkate alınarak verilen alıştırmalar ya da etütler öğrenci ile birlikte çözümlenmelidir. Öğrencinin hedef ve hedef davranışların bilincine varması için gereken çalışmaların yapılması öğrenciye çalışma kolaylığı ve verimliliği sağlayacaktır.

Sevcik op.8 alıştırmaları, konum geçişi deyince akla ilk gelen alıştırmalardandır. Türkiye’de birçok konservatuarlarda ve müzik bölümlerinde kaynak olarak kullanılmakta, keman öğrencilerine çalıştırılmaktadır. Sevcik op.8 alıştırmalarının gerektiği gibi çalışılmasının keman öğrencisinin konum geçişi problemlerini büyük ölçüde azaltacağı ve konum geçişlerini çalıştıran farklı kaynaklar kullanmanın da fayda sağlayacağı düşünülmektedir.

KAYNAKÇA

- Auer, L. (1980). *ViolinPlaying As I TeachIt*. Philadelphia: J. B. Lippincott
- Büyükkayıkçı, G. E. (2004). *Türkiye'deki Eğitim Fakülteleri Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümleri Müzik Eğitimi Anabilim Dalları Yaylı Çalgı Öğrencilerinin Günlük Bireysel Çalışma Yöntemleri*. Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Efe, M. (2001). *Keman Eğitiminin Başlangıç Evresinde Kullanılan OtakarSevcik op. 1 Part 1 Numaralı Etüt Kitabının Devinişsel Hedef ve Hedef Davranışlar Yönünden İncelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Erol, M. (2007). *Nihavent Ezgilerin İstatistiksel Metodlara Dayalı Olarak Kemana Uygunluğunun Belirlenmesi*, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Ankara.
- Günay,E ve Uçan, A. (1975). *Mektupla Yükseköğretim Eğitim Enstitüleri Mektup no:2*, Ankara: Mektupla Öğretim Merkezi.
- Günay, E. ve Uçan, A. (1976). *Yaylı Çalgılar, Keman*. Ankara: Yayıncı.
- Mumcu, D. (2004). *İvan Galamian ve Keman Öğretim Metodu*. Yüksek Lisans Tezi, Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Eskişehir.
- Tanrıverdi, A. (1997). "Güzel Sanatlar Eğitiminde Müzik Eğitime Bakış ve Müzik Eğitimi İçerisinde Çalgı Eğitiminin Toplumsal Boyutu", *Filarmoni Sanat*, (Ocak), 21-23.
- Tarkum, E. (2006). *Keman Öğretiminde Kullanılacak Alıştırma ve Etütlerin Seçimi ve Uygulanması*. ZKÜ Sosyal Bilimler Dergisi, Cilt2, Sayı 4, s.175-182.
- Uçan, A. (1980). "Keman Eğitiminde Temel Kavramlar, Araçlar ve Beceriler", *Çağdaş Eğitim Yıl(Cilt) 5, Sayı 6* (Haziran 1980), s. 50-63;
- Uslu, M. (2012). "Nitelikli Keman Eğitime Yönelik Yaklaşımlar". *Eğitim ve Öğretim Araştırma Dergisi Cilt 1, Sayı 4, Makale 1*, s.1-11.